

Streszczenie popularno-naukowe projektu

Green banking a ekonomiczna efektywność polskiego sektora bankowego w kontekście implementacji dyrektywy UE 2014/95/UE

„Jestem bowiem głęboko przekonana, że to właśnie czynnik ekologiczny przekształcił jakościowo bankowość w XXI wieku”, prof. G. Borys

Obserwując współczesne rynki finansowe można dostrzec wzrost działań w obszarze ekologicznej odpowiedzialności podmiotów na nich funkcjonujących. Na coraz większą skalę zjawisko to dotyczy również banków, prowadzących działalność zarówno w europejskich jak i światowych gospodarkach. Działania te podejmowane są zarówno w obszarze wewnętrznej gospodarki tych instytucji, jak i finansowania inwestycji ukierunkowanych na poszanowanie naturalnych zasobów przyrody. Zatem osoby o wysoce rozwiniętej świadomości ekologicznej decydując o wyborze danego produktu bankowego już uwzględniają, i będą to czyni również w przyszłości, ekologiczną orientację instytucji finansowych. Przy czym siłą, która na dużą skalę może dokonać zmian w świadomości ludzi, jest odpowiednio rozwinięty ruch ekologiczny tworzony poprzez proekologiczne instytucje oraz organizacje społeczne, ekspertów - naukowców, liderów lokalnych społeczności, partie „zielonych”, media proekologiczne [Kobyłko, Zaremba, 2007]. To właśnie te instytucje powinny włączyć się w proces kształtowania postaw środowiskowych we współczesnych społeczeństwach, również w obszarze decyzji finansowych. Rozwiązanie i koncepcje poruszające ekologiczny wymiar funkcjonowania podmiotów gospodarczych w nowoczesnej gospodarce pojawiły się już w latach osiemdziesiątych XX wieku w dyscyplinach zajmujących się funkcjonowaniem przedsiębiorstw [Graczyk, 2008]. Obecnie już trudno przecenić znaczenie działań w obszarze ochrony naturalnych zasobów przyrody. Fakt ten odnosi się zarówno do instytucji finansowych, jak i pozostałych organizacji. Świadomość konieczności działań podejmowanych w obszarze CSR, w tym również odpowiedzialności ekologicznej, posiadają również współczesne banki prowadzące działalność na polskim rynku usług finansowych.

Jak pokazuje badanie PwC blisko 50% prezesów największych światowych firm zgadza się, że ograniczone zasoby naturalne, zmiany klimatyczne, rozwój miast i zmiany demograficzne będą miały kluczowy wpływ na ich działalność. Jednocześnie 75% uważa, że zaspokajanie potrzeb społecznych i działania na rzecz przyszłych pokoleń są ważne nie tylko dla społeczeństwa, ale i dla efektywnego funkcjonowania podmiotów gospodarczych, zatem w tym również instytucji finansowych. Stąd też potwierdzają, że mierzenie i raportowanie swojego wpływu, w tym również środowiskowego, ma znaczenie dla długoterminowego sukcesu przedsiębiorstwa, w tym również bankowego.

W IV 2014 r. Parlament Europejski uchwalił dyrektywę UE 2014/95/UE, która wprowadza obowiązek raportowania danych pozafinansowych dotyczących polityk, wyników, ryzyk środowiskowych czy też społecznych (np. pracowniczych, praw człowieka) oraz ładu organizacyjnego takich jak korupcja czy skład zarządu. Nowe zasady będą obowiązywały duże jednostki zainteresowania publicznego (JZP), które średniorocznie zatrudniają więcej niż 500 pracowników oraz ich suma bilansowa przewyższa równowartość 85 mln pln lub obroty netto przewyższają równowartość 170 mln pln. Podmiotami, które będą musiały sprostać wymaganiom ww. dyrektywy są wszystkie polskie banki komercyjne. Obowiązek raportowania niefinansowego będzie dotyczył polskich podmiotów przy sporządzaniu sprawozdań za 2017 r., w tym instytucji kredytowych. Fakt ten wskazuje na aktualność oraz ważność problematyki przewidzianej do realizacji w ramach projektu.

Ponadto, co istotne w kontekście osiągniętych przez banki wyników finansowych, można sformułować przypuszczenie, iż inwestorzy powinni być zainteresowani właśnie informacjami ekologicznymi, ponieważ ceny akcji przedsiębiorstw, które wykazują się troską o środowisko naturalne, są wyższe [Lulek i Szczypa, 2013]. Należy również zaznaczyć, iż badając podstawowe wielkości finansowe, jak np. współczynnik wypłacalności, sumę bilansową czy też wynik finansowy netto można stwierdzić, iż banki ekologicznie odpowiedzialne w porównaniu do całego sektora bankowego są instytucjami o stosunkowo dobrej sytuacji ekonomicznej, są one ekonomicznie efektywne.

Podczas realizacji projektu planowanym jest przeprowadzenie badań dotyczących pomiaru stopnia zaangażowania wszystkich polskich banków komercyjnych w proces ekologizacji tych instytucji poprzez wyznaczenie syntetycznego wskaźnika dotyczącego zaangażowania ekologicznego banku. Następnie planowanym jest zbadanie zależności pomiędzy ekologiczną odpowiedzialnością banków a efektywnością finansową. Analiza tych relacji zostanie przeprowadzona z wykorzystaniem wybranych narzędzi statystycznych. Realizacja projektu będzie próbą udzielania odpowiedzi na pytanie, czy banki ekologicznie odpowiedzialne są jednocześnie ekonomicznie efektywne.